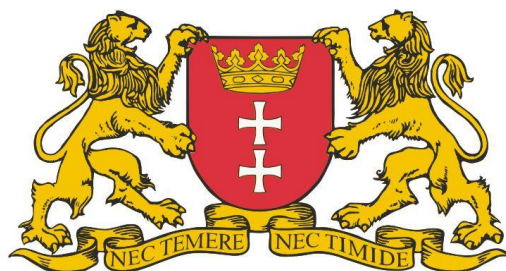

WSPÓŁPRACA MIASTA GDAŃSKA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W ROKU 2012 – SPRAWOZDANIE

Sprawozdanie z wykonania Uchwały Rady Miasta Gdańska nr XVIII/305/11 z dnia 29 września 2011 r. w sprawie przyjęcia Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2012.

GDAŃSK

**Wydział Polityki Społecznej
Urząd Miejski w Gdańsku**

Kwiecień 2013

Spis treści

WSTĘP	3
PRIORYTETY WSPÓŁPRACY W ROKU 2012	5
ROZWÓJ PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ.....	6
WSPIERANIE WSPÓŁPRACY	11
ROZWÓJ WOLONTARIATU – MIESZKAŃCY W UEFA EURO 2012™	18
GDAŃSK JAKO MIĘDZYNARODOWY OŚRODEK KULTURY.....	22
ROZWÓJ SYSTEMU WSPARCIA MIESZKAŃCÓW.....	25
PODSUMOWANIE	30
WNIOSKI - REKOMENDACJE.....	36

Wstęp

Miasto Gdańsk współpracuje z organizacjami sektora pozarządowego na podstawie Programu Współpracy - corocznie przyjmowanego przez Radę Miasta Gdańska, a konsultowanego z Gdańską Radą Działalności Pożytku Publicznego, dokumentu. W roku 2012 obowiązywał „Program Współpracy Miasta Gdańska z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2012” przyjęty Uchwałą Rady Miasta nr XVIII/305/11 w dniu 29 września 2011 r. (zmieniony Uchwałą XXIII/462/2012 z 23 lutego 2012 oraz XXIV/499/2012 z 29 marca 2012). W roku 2012 obowiązywał także „Wieloletni Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na lata 2011 – 2015” (Uchwała nr LIII/1535/10 z dnia 28 października 2010 r., zmieniona dnia 24 listopada 2011 r. Uchwałą nr XX/377/11).

W Preambule Programu Wieloletniego, co odnosi się także do programów rocznych czytamy, iż *„został (on) stworzony przez przedstawicieli organizacji pozarządowych i samorząd w sposób partycypacyjny, z uwzględnieniem doświadczeń wynikających z dotychczasowej współpracy i przeprowadzonej w roku 2010 analizy jakościowej projektów społecznych realizowanych w Gdańsku. Wyznacza on kierunki i nadaje ramy tej współpracy na lata 2011-2015 oraz tworzy warunki dla realizacji konstytucyjnej zasady pomocniczości i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego”*.

W programie wieloletnim określone są także zależności między wymienionymi dwoma programami – programem wieloletnim i rocznym. Otóż roczny Program Współpracy precyzuje szczegółowo cele i zakres współpracy, priorytetowe zadania publiczne określone w Programie wieloletnim oraz określa wysokość środków przeznaczanych na ich realizację na dany rok budżetowy.

Program Wieloletni objęty zostanie oddzielną analizą ewaluacyjną uwzględniającą sprawozdania z realizacji założeń rocznych Programów, która będzie przygotowana przez podmiot zewnętrzny po zakończeniu okresu obowiązywania programu.

Na rok 2012 w Programie rocznym ustalono następujące formy współpracy między Miastem a Organizacjami Pozarządowymi:

- 1) zlecenia organizacjom realizacji zadań publicznych finansowanych ze środków budżetu Miasta Gdańska oraz ze środków PFRON na zasadach określonych w ustawie,
- 2) wzajemnego informowania o planowanych kierunkach działalności,
- 3) umów partnerskich i o wykonanie inicjatywy lokalnej,
- 4) realizacji wspólnych projektów i inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej,

- 5) współdziałania w pozyskiwaniu środków finansowych z innych źródeł, w szczególności z funduszy Unii Europejskiej,
- 6) udzielania pomocy w nawiązywaniu współpracy regionalnej, ponadregionalnej i międzynarodowej,
- 7) udostępniania sal, pomieszczeń i sprzętu technicznego w celu realizacji zadań statutowych organizacji,
- 8) współdziałania organizacji w opracowywaniu strategii, aktów prawa lokalnego oraz programów dla Miasta Gdańska,
- 9) udostępniania na preferencyjnych zasadach lokali i budynków komunalnych,
- 10) popularyzacji działalności organizacji w mediach i na stronach internetowych Miasta www.gdansk.pl, www.my.gdansk.pl,
- 11) społecznych konsultacji projektów aktów normatywnych i dokumentów o charakterze programowym i strategicznym na zasadach określonych w Programie Wieloletnim,
- 12) działalności Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego,
- 13) prowadzenie inkubatora organizacji pozarządowych według wspólnie wypracowanego standardu.

Poniższe sprawozdanie odnosi się do poszczególnych form współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz mieszkańców Gdańska. Obejmuje więc współpracę wszystkich wydziałów i referatów Urzędu Miejskiego, jednostek podległych samorządowi lokalnemu, organizacji pozarządowych zarejestrowanych na terenie Miasta Gdańska oraz innych organizacji pozarządowych nie zarejestrowanych na terenie Gdańska a działających na rzecz jego mieszkańców.

Na początku roku 2013 **zarejestrowanych** było na terenie Miasta Gdańska 1218 **stowarzyszeń**, 209 **fundacji**, 213 **stowarzyszeń kultury fizycznej**, 39 związków sportowych i 50 uczniowskich klubów sportowych.

Sprawozdanie podzielono na rozdziały odnoszące się do wyznaczonych w Programie ośmiu celów szczegółowych. Każdy z rozdziałów obejmuje zarówno elementy współpracy finansowej jak i pozafinansowej. Zakończeniem sprawozdania jest podsumowanie oraz wynikające z opracowania wnioski.

Priorytety współpracy w roku 2012

Podstawowe cele postawione w Programie Współpracy na rok 2012 określono z uwzględnieniem aktualnych potrzeb sektora pozarządowego, społeczności lokalnych Gdańska oraz założeń dokumentów strategicznych z zakresu polityki społecznej.

W roku 2012 cel główny Programu Współpracy został podtrzymany z roku poprzedniego. Był nim wzrost aktywności społeczności lokalnych w dzielnicach, który miał być realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

- 1) rozwój partycypacji społecznej jako elementu nowoczesnego zarządzania sferą publiczną - angażowanie mieszkańców do procesu podejmowania decyzji (informowanie, konsultowanie, współdecydowanie),
- 2) promowanie i wspieranie partnerstwa jako formy realizacji zadań publicznych, w tym rozwój współpracy międzynarodowej,
- 3) rozwój wolontariatu jako formy aktywności obywatelskiej,
- 4) wspieranie współpracy podmiotów jako podtrzymanie działań zainicjowanych lokalnie,
- 5) zwiększenie udziału mieszkańców w procesie przygotowań do EURO 2012™,
- 6) poprawa przepływu informacji, sposobów komunikacji wprowadzanie nowych form współpracy pomiędzy podmiotami sfery publicznej i społecznej,
- 7) budowanie marki Gdańska jako międzynarodowego ośrodka kultury,
- 8) wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej,
- 9) rozwój miejskiego systemu wsparcia rodziny.

Zarówno cel główny jak i cele szczegółowe miały być realizowane z uwzględnieniem zasad pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jawności.

Rozwój partycypacji społecznej

Rozwój partycypacji społecznej wraz z promowaniem i wspieraniem partnerstwa są pierwszymi celami szczegółowymi Programu Współpracy na rok 2012. Na ich realizację skierowany był duży zakres działań i zadań we współpracy zarówno finansowej i pozafinansowej.

Pierwszym z nich jest wspieranie **rozwoju społeczności lokalnych i partycypacji społecznej**. W tym zakresie na konkurs ofert złożono 36 projektów, z których do dofinansowania wybrano 31. Łączna wartość dotacji wyniosła 273.000,- zł. Wybrane oferty dotyczyły prowadzenia tzw. domów sąsiedzkich (w wysokości 150.000,- zł), które miały pełnić integracyjną rolę w społecznościach lokalnych. Kontynuowano wsparcie finansowe domów sąsiedzkich w Nowym Porcie, na Ujeścisku, Oruni, Starym Przedmieściu, Oliwie i Stogach. Dofinansowano także 7 integracyjnych festynów i imprez – spotkań lokalnych przeprowadzonych w ramach Gdańskich Dni Sąsiadów oraz 15 innych spotkań dzielnicowych o charakterze integracyjnym. Kontynuowano dofinansowanie coraz bardziej popularnych lokalnych portali społecznościowych: MojaOrunia.pl, Wrzeszcz.info.pl i Stogi.info.pl. Warto tu jeszcze wyróżnić wsparcie i tym samym funkcjonowanie, Gdańskiego Funduszu Młodzieżowego prowadzonego przez Stowarzyszenie Morena.

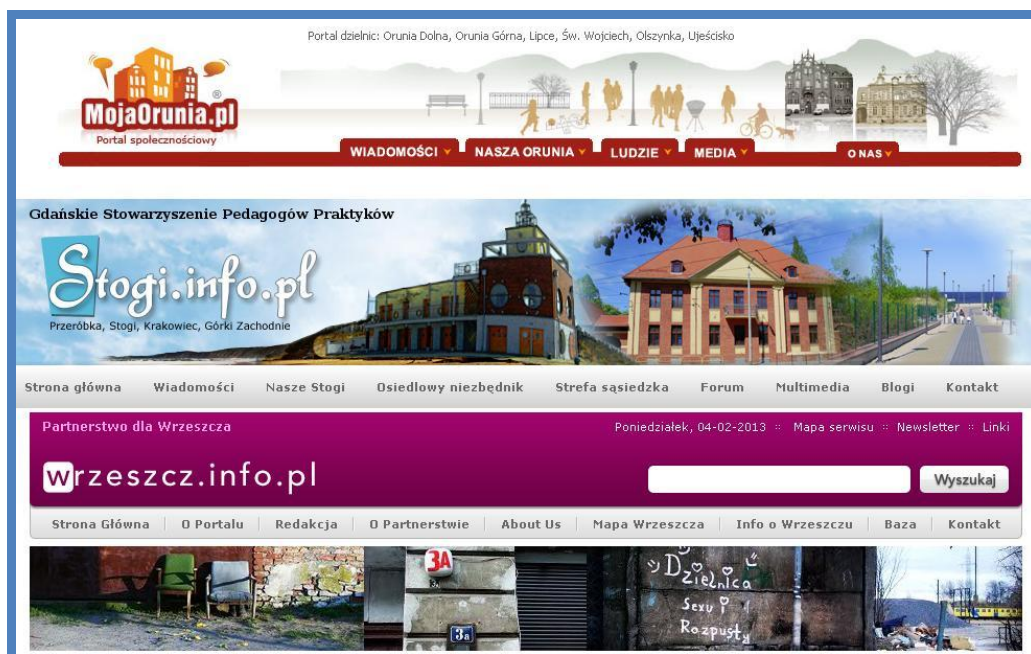
Festyn Sąsiedzki w dzielnicy Stogi

Wiodącym projektem ukierunkowanym na to pobudzanie aktywności obywatelskiej, mieszkańców angażujących się w życie Miasta, świadomych swojej roli i odpowiedzialnych za miejsce, w którym żyją jest **Gdańska Sieć Partnerstw Lokalnych wraz z Dzielnicowymi Domami Sąsiedzkimi**. Obejmuje szerokie spektrum działań na rzecz ożywiania aktywności społecznej w obszarze dzielnic, budowania tożsamości lokalnej oraz mechanizmów dialogu obywatelskiego.

Logotyp Gdańskiej Sieci Partnerstw Lokalnych

Projekt realizowany jest od 2008 roku, na podstawie podpisanego 27 kwietnia 2009r. Porozumienia o Ponadlokalnej Współpracy Partnerskiej między Miastem, a 10 organizacjami pozarządowymi, które przyjęły na siebie rolę liderów partnerstw lokalnych w dzielnicach przyjął bardziej sformalizowaną formę. W roku 2012 był kontynuowany w dzielnicach: Orunia, Ujeścisko, Dolne Miasto, Stare Przedmieście, Przymorze, Oliwa, Nowy Port, Biskupia Górka, Brzeźno, Wrzeszcz, Stogi. We wszystkich tych dzielnicach działają lokalne koalicje organizacji, instytucji i aktywnych mieszkańców, które wspierane przez liderów partnerstw i ich asystentów, wzmocnione przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku.

Nagłówki trzech internetowych portali społecznościowych dzielnic Gdańska, od góry: mojaorunia.pl, stogi.info.pl, wrzeszcz.info.pl.

Budowanie odpowiedzialności za własne otoczenie wspierane było także poprzez konkursy na przedsięwzięcia związane z **utworzeniem małych placów zabaw oraz tworzenia i utrzymania terenów zielonych**. W konkursie na utworzenie małych placów zabaw wpłynęło 35 ofert z czego do dofinansowania wybrano 10 i podpisano umowy na kwotę łączną 500.000 zł (po 50.000,- zł każda umowa). Place zabaw zbudowano w dzielnicach: 2 w Ujeścisko, 2 w Brzeźnie, 3 Wrzeszcz, Olszynka, Stogi, Rudniki.

W Programie Współpracy zaplanowano także zlecenie budowania ogólnodostępnych boisk sportowych jednak w roku 2012 nie ogłoszono konkursu a środki zostały przeniesione na rok następny.

W ramach interwencji w fizyczną przestrzeń miasta zlecano także zadania z zakresu **poprawy jakości terenów zielonych** - tworzenie nowych miejsc wypoczynku dla społeczności lokalnych realizowane w ramach **ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego**. To działanie dofinansowano kwotą 200.000 zł na realizację 12 projektów (złożono 21 ofert). Zrealizowane projekty dotyczyły zarówno edukacji i promocji proekologicznej, zajęcia rekreacyjne w parkach miejskich, uporządkowanie parków miejskich i terenów zdegradowanych, tworzenie oznaczeń ścieżek edukacyjno – rekreacyjnych, zajęcia artystyczne promujące przyrodę miejską, poprawę estetyki budynków mieszkalnych („Balkony w kwiatach”).

Kolejny zakres odnoszący się do pierwszych celów szczegółowych Programu Współpracy na rok 2012 to **ochrona wolności, praw człowieka oraz swobód obywatelskich**, a także działania wspomagające **rozwój demokracji**. W ramach konkursu w tym zakresie złożono 9 ofert, z których dofinansowano 5 na łączną kwotę 20.000 zł (po 4.000 zł każda). Dofinansowane zadania objęły nieodpłatną opiekę prawną przeciw dyskryminacji osób starszych, poradnictwo antymobbingowe, edukację w zakresie dialogu obywatelskiego na rzecz partycypacji społecznej oraz pomoc psychologiczną i prawną dla homoseksualnych i transpłciowych osób w kryzysie.

Tradycyjnie jak co roku Miasto Gdańsk organizowało i współorganizowało także 12 **uroczystości rocznicowe i patriotyczne**. Były to między innymi: powstanie Armii Krajowej, Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej, rocznica zakończenia II Wojny Światowej, rocznica zwycięstwa nad faszyzmem, dzień weterana, utworzenie Polskiego Państwa Podziemnego i Szarych Szeregów itp. Wydarzenia te realizowane były przy współpracy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi (np. Światowym Związkiem Żołnierzy AK, Związkiem Sybiraków O/Gdańsk, Stowarzyszeniem Rodzina Katyńska w Gdańsku, ZHP, ZHR) oraz radami dzielnic i osiedli.

Współpraca Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi miała również swoje odniesienia na poziomie krajowym w **Unii Metropolii Polskich** – Komisji ds. rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, gdzie prezentowano wraz z przedstawicielami gdańskiego środowiska pozarządowego lokalne projekty wspierające rozwój

samorządności, powstawanie rad jednostek pomocniczych oraz wypracowane wspólnie przez sektor społeczny i publiczny gdańskie modele rozwoju społecznego (model domu sąsiedzkiego, model wsparcia aktywności młodzieży i model ekonomii społecznej). W dniach 29-30 marca Komisja spotkała się w Gdańsku.

Także w Stowarzyszeniu **Gdański Obszar Metropolitalny**, funkcjonuje komisja ds. społecznych zajmująca się zagadnieniami lokalnych społeczności.

Darcie Pierza – projekt Stowarzyszenia Waga

Prezydent Miasta Gdańska w ramach projektu **Mój dom, moja dzielnica, moje miasto** kontynuował w roku 2012 cykl spotkań z mieszkańcami. Spotkał się z mieszkańcami 6 dzielnic/osiedli Gdańska: Ujeścisko – Łostowice, Jasień, Brzeźno, Piecki – Migowo, Strzyża i VII Dwór. Wzięło w nich udział około 1.100 gdańszczan oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych działających w tych dzielnicach. Celem spotkań jest możliwość bezpośredniego kontaktu i przybliżenia z jednej strony wizji rozwoju dzielnicy – osiedla, a z drugiej przekazania najbardziej zajmujących problemów tej części Miasta bezpośrednio przez mieszkańców i reprezentujące je organizacje. Na spotkaniach Prezydent Miasta Gdańska wyróżnia osoby i organizacje pozarządowe aktywne w środowisku lokalnym.

W roku 2012 kontynuowano także dofinansowywanie zadań z zakresu **promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy**. W tym zakresie, w formie przetargu nieograniczonego, Powiatowy Urząd Pracy w Gdańsku podpisał 3 umowy na kwotę 165.000 zł (równo po 55.000,- każda) na prowadzenie zajęć w tzw. Klubach Pracy. Ich zadaniem jest pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy bezrobotnym i poszukującym pracy poprzez uczestnictwo w szkoleniach z zakresu umiejętności

poszukiwania pracy, uczestnictwo w zajęciach aktywizacyjnych i dostęp do informacji i elektronicznych baz danych służących uzyskaniu umiejętności.

Na podstawie Prawa Zamówień Publicznych zlecono również Polskiemu Towarzystwu Ekonomicznemu przeprowadzenie szkoleń dla w sumie 523 osób bezrobotnych oraz Fundacji Gospodarczej Pro Europa szkoleń dla 31 osób. Kwota łączna umów wyniosła 508.237,47 zł.

W oparciu o środki Funduszu Pracy wsparto także jednostki sektora społecznego stażystami w 23 lokalnych organizacjach (41 osób opłacono staż) oraz pracami interwencyjnymi (1 osoba).

Na mocy Uchwały Nr XXI/415/11 Rady Miasta Gdańska z dnia 22 grudnia 2011 roku, w roku 2012 udzielono z budżetu Miasta dotacji podmiotowej w wysokości 157.000 zł z przeznaczeniem na wsparcie statutowej działalności **Gdańskiej Spółdzielni Socjalnej**, celem realizacji zadań publicznych. Spółdzielnia jest podmiotem ekonomii społecznej, którego celem działania jest wszechstronna pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz ich aktywizacja społeczna i zawodowa. Obok świadczenia pracy, Spółdzielnia podejmuje działania służące odbudowie, podtrzymaniu i rozwijaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej oraz w miejscu zamieszkania i pracy, a także zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy. Spółdzielnia ma za zadanie także promować i wzmacniać wizerunek ekonomii społecznej. W skład Spółdzielni wchodzi siedem organizacji pozarządowych: Fundacja „Sprawni Inaczej”, Towarzystwo Św. Brata Alberta, Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Fundacja Oparcia Społecznego Aleksandry „FOSA”, Stowarzyszenie MONAR, Stowarzyszenie Rehabilitacji i Przedsiębiorczości, Stowarzyszenie Prometeusz.

W zakresie działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym **rozwój przedsiębiorczości** roku 2012, Wydział Polityki Gospodarczej podpisał jedną umowę na projekt „Akademia Gdańskiego Przedsiębiorcy” złożoną przez Gdańską Fundację Przedsiębiorczości. Wartość dofinansowania wyniosła 150.000 zł.

Jest to projekt dofinansowywany od kilku lat, a jego działania kontynuowane są w zakresie prowadzenia szkoleń nt.: zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, także w wybranych krajach UE w ramach Jednolitego Rynku Europejskiego, pozyskiwania środków z Unii Europejskiej na prowadzenie własnej działalności gospodarczej, finansowania działalności małych i średnich przedsiębiorstw, tworzenia biznesplanu, negocjacji handlowych, marketingu w małej i średniej firmie oraz kursów komputerowych dla małych i średnich przedsiębiorstw i osób planujących podjąć działalność gospodarczą.

Wspieranie współpracy

Od roku 2007 w strukturze organizacyjnej Urzędu Miejskiego w Gdańsku funkcjonuje **referat mających w zadaniach koordynację współpracy** Miasta z organizacjami pozarządowymi. Od roku 2011, w którym nastąpiły zmiany w wewnętrznej strukturze organizacyjnej Urzędu Miejskiego, zadania te realizuje Referat Integracji Społecznej i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w Wydziale Polityki Społecznej. Referat oprócz koordynacji wewnętrznej realizuje i koordynuje samodzielnie projekty społeczne współpracując z organizacjami pozarządowymi oraz prowadzi konkursy dotacyjne dla organizacji.

Od 10 lat Referat prowadzi stałą współpracę z **Gdańską Radą Organizacji Pozarządowych**. GROPO jest reprezentantem lokalnych organizacji pozarządowych wybieranym w wolnych wyborach spośród organizacji zarejestrowanych na terenie Miasta Gdańska. Wybory odbywają się na walnym spotkaniu organizowanym co 2 lata. Obecnie jego skład tworzy 15 osób. GROPO jest stałym partnerem dla Miasta Gdańska w procesach konsultacyjnych oraz wchodzi w skład stałego zespołu przygotowującego roczne i wieloletnie Programy Współpracy Miasta z Organizacjami Pozarządowymi.

Jednym z dorocznych zadań Referatu jest organizacja Gali **Nagrody Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego** dla najlepszej organizacji pozarządowej w Gdańsku oraz Nagrody Gdańskiego Darczyńcy Roku. Nagrody te są formą promocji oraz docenienia społecznych działań organizacji pozarządowych i mieszkańców w Mieście. Za rok 2012 nagrodę dla najlepszej organizacji pozarządowej otrzymało Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku. Nagrodę przyznano za ogromny wkład w promocję i rozwój wolontariatu będącego platformą do międzypokoleniowej konsolidacji, umiejętne budowanie społeczeństwa obywatelskiego w naszym mieście, a także za kreatywność, profesjonalizm, świadomość celu społecznego prowadzonej działalności oraz elastyczność w działaniach i otwartość na współpracę. Przyznano także dwa wyróżnienia dla Stowarzyszenia Nowy Port Sztuki i Stowarzyszenie „Waga”.

Za rok 2012 Kapituła zdecydowała nie przyznawać Nagrody Gdańskiego Darczyńcy Roku.

Przeprowadzenie gali wręczenia nagród zostało zlecone w otwartym konkursie ofert (umowa podpisana ze Stowarzyszeniem Muzycznym FORZA o wartości 40.000 zł).

Miasto Gdańsk przygotowało także doroczną **kampanię promocyjną „1%”** zachęcającą do wpłacania procenta podatku dochodowego od osób fizycznych w rocznym sprawozdaniu z osiągniętych dochodów w roku poprzednim na rzecz

organizacji pożytku publicznego działających na rzecz mieszkańców Gdańska. W 2012 roku (rozliczenie podatku dochodowego od osób fizycznych za rok 2011) 170 859 Gdańszczan (61 % uprawnionych) oddało 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na organizacje pożytku publicznego. Stanowiło to kwotę 8.714.638 zł (83% kwoty możliwej do uzyskania).

Jako element promocyjny w roku 2012 Prezydent Miasta Gdańska przyznał także **364 patronaty** Prezydenta Miasta Gdańska dla działań zarówno lokalnych organizacji pozarządowych jak i organizacji krajowych i międzynarodowych realizujących działania na poziomie Miasta. Były to wydarzenia typu: festyny, sympozja, konferencje, targi oraz wydarzenia kulturalne, sportowe, edukacyjne.

Laureaci i wyróżnieni nagrodą dla Najlepszej Gdańskiej Organizacji Pozarządowej im. Lecha Bądkowskiego w roku 2012

Miasto wydaje także, na wniosek organizacji pozarządowych, opinie na temat ich działań. Zazwyczaj są to opinie przeznaczone do celów projektowych, np. przy ubieganiu się o dofinansowanie ze źródeł krajowych i zagranicznych, użyczenia lokali itp.

W roku 2012 funkcjonowały dodatkowo 2 narzędzia przekazywania informacji i promocji działań sektora pozarządowego: **strony internetowe** www.gdansk.pl (w tym zakładka Organizacje pozarządowe) i www.my.gdansk.pl oraz baza organizacji pozarządowych.

Portal www.my.gdansk.pl powstał w celu promocji i informowania o działaniach społecznych realizowanych w Mieście Gdańsk, zarówno przez jednostki sektora publicznego jak i społecznego. Z kolei zakładka Organizacje Pozarządowe na portalu miejskim www.gdansk.pl redagowana jest przez pracowników Referatu Integracji Społecznej i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi Urzędu Miejskiego i zawiera informacje o konkursach grantowych (wraz z całą procedurą) wydziałów

oraz jednostek Miasta Gdańska, programy współpracy, sprawozdania z ich realizacji, a także inne informacje istotne z zakresu współpracy sektora publicznego ze społecznym. Portal poddawany jest stałym zmianom dostosowując go do aktualnych potrzeb.

Od roku 2005 prowadzona jest internetowa **baza organizacji pozarządowych** działających na terenie Miasta Gdańska. Prowadzona jest ona na podstawie dobrowolnej ankiety zgłoszeniowej oraz bezpośrednich aktualizacji. Baza ta ma na celu wsparcie pośrednio aktywizacji sektora pozarządowego poprzez przekazywanie informacji o potencjalnych działaniach, konferencjach, seminariach, nagrodach, możliwościach dofinansowania itp. Zamieszczona jest ona na internetowej stronie Miasta Gdańska z nieograniczonym dostępem do niej (www.gdansk.pl, zakładka Organizacje Pozarządowe – baza organizacji pozarządowych). Baza wykorzystywana jest głównie do bezpośredniego przekazywania informacji o działaniach Urzędu związanych z sektorem obywatelskim oraz coraz częściej przekazywania informacji lokalnych organizacji pozarządowych, których beneficjentem mogą być mieszkańcy Gdańska lub same organizacje pozarządowe. Na koniec roku 2012 baza zawierała dane o 618 organizacjach pozarządowych działających na terenie miasta Gdańska (w trakcie roku kalendarzowego zwiększyła się o 25 nowych).

W ramach wspierania organizacji pozarządowych Miasto Gdańsk udostępniało także na preferencyjnych warunkach **lokale użytkowe**. W roku 2012 oddano w użyczenie 54 lokale użytkowe o łącznej powierzchni ponad 15 tys.m² Dodatkowo przeprowadzono pięć postępowań bezprzetargowych na podstawie których zawarto 5 dodatkowych umów najmu preferencyjnego.

Nieodpłatnie udostępniano także pomieszczenia na potrzeby spotkań organizacji pozarządowych i realizacji ich działań statutowych. Dotyczyło to zarówno pomieszczeń Urzędu Miejskiego, jednostek miejskich, sale budynków szkolnych (13) jak i Rady Miasta Gdańska.

Także Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku udostępniał 13 własnych lokali użytkowych wraz z wyposażeniem na prowadzenie działalności statutowej organizacji pozarządowych. MOPR Gdańsk dofinansowuje także wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego.

W roku 2012 kontynuowano działania ciała wspólnego, sektora publicznego i społecznego - **Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego**. Rada aktualnej kadencji powołana została Zarządzeniem Prezydenta Miasta Gdańska nr 7/11 z dnia 5 stycznia 2011 r. i składa się z 18 członków – przedstawiciele Rady Miasta Gdańska, Prezydenta Miasta Gdańska oraz gdańskich organizacji pozarządowych. W roku 2012 Rada spotkała się 6 razy. W ich trakcie poruszano tematy m.in. z zakresu:

- ✓ opiniowania projektów zarządzeń w sprawie ogłoszenia i przyjęcia szczegółowych warunków otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych określonych w programie współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi,

- ✓ analizy sprawozdania z realizacji i ewaluacja Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi w 2011 roku,
- ✓ zaopiniowania projektu Programu Współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na 2013 rok ,
- ✓ procedury składania wniosków o przyznanie „Nagrody Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego” oraz Darczyńcy Roku,
- ✓ Organizacji spotkań tematycznych z Wydziałem Polityki Gospodarczej (w zakresie przedsiębiorczości i krajoznawstwa – turystyki), Wydział Gospodarki Komunalnej (procedury przyznawania lokali) Wydziałem Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności (zasady współpracy z ratowniczymi organizacjami pozarządowymi).

W roku 2012 Gdańska Rada Organizacji Pozarządowych obchodziła swoją 10 rocznicę działania. W związku z tym wszyscy członkowie aktualnej i poprzednich kadencji Rady zostali wyróżnieni przez Prezydenta Miasta Gdańska dyplomem i pamiątkowymi upominkami.

Wręczenie dyplomów pamiątkowych z okazji 10 rocznicy funkcjonowania Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych.

W roku 2012 w Gdańsku funkcjonowały także inne **rady społeczne** o podobnym charakterze doradczo – opiniotwórczym, posiadające w składzie przedstawicieli organizacji pozarządowych. Były to:

- Gdańska Rada Oświatowa,
- Rada Kultury Gdańskiej,
- Gdańska Rada Seniorów,
- Gdańska Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Gdańska Rada Sportu.

Na podobnych zasadach i formie działały także:

- Zespół Monitorujący – Wdrożeniowy ds. Gdańskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gdańska,
- Komisje grantowe we wszystkich wydziałach i jednostkach organizacyjnych Miasta Gdańska, które to zajmowały się ocenianiem ofert w otwartych konkursach,
- Lokalne Forum Agendy 21,
- Forum Profilaktyki Uzależnień „Razem dla Gdańska”,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gdańsku,
- Zespół tworzący Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Programów Alkoholowych,
- Powiatowa Rada Zatrudnienia.

Miasto Gdańsk wspiera finansowo także działania **Rady dzielnic i osiedli**. W analizowanym roku 18 Rad otrzymało wsparcie wydatków poniesionych na 76 działań własnych na łączną kwotę 167.018,67 zł. Dofinansowywane były przede wszystkim działania integracyjne dla lokalnych społeczności, wydarzenia rekreacyjno – sportowe, festyny, wydarzenia kulturalne, działania senioralne czy ochrona zdrowia. Zadania bardzo często realizowane są wspólnie przez Rady i lokalne – dzielnicowe organizacje pozarządowe.

W ramach konkursów dla organizacji pozarządowych powoływane są **komisje konkursowe**, które od roku 2012 składały się z siedmiu osób – 4 przedstawiciele Prezydenta Miasta Gdańska i trzech przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych wskazanych przez Gdańską Radę Organizacji Pozarządowych. Celem komisji jest zaopiniowanie i rekomendowanie wniosków organizacji pozarządowych do dofinansowania ze środków budżetu Miasta Gdańska.

Jako formę wsparcia należy uznać też organizację i współorganizację z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, konferencji, sympozjów, spotkań, warsztatów skierowanych do całego środowiska sektora społecznego. Np.:

- spotkanie integracyjne lokalnych organizacji pozarządowych – 10-lecie Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych (15 Września),
- 7 branżowych spotkań z organizacjami pozarządowymi w zakresach: problemy osób niepełnosprawnych, pomoc społeczna, rozwój społeczności lokalnych w dzielnicach, kultura, dzielnicowe ośrodki sportu, otwarta szkoła, ratownictwo przedmedyczne (16, 17, 22, 23, 24, 30 października).
- plenarnego spotkania gdańskich organizacji pozarządowych podczas których odbyły się wybory do Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych oraz przedstawiciele sektora pozarządowego do komisji konkursowych w miejskich konkursach grantowych (10 Listopada),

- otwarte szkolenia z zakresu przygotowania wniosków o dofinansowanie w ramach Programu Współpracy (30 listopada),
- zestaw 12 szkoleń prowadzonych bezpośrednio przez MOPR Gdańsk.

Podobne znaczenie ma także udział Miasta Gdańska w **projektach** realizowanych przez organizacje sektora pozarządowego, a finansowanych ze przede wszystkim środków europejskich. W roku 2012 były to między innymi projekty Gdańskiej Fundacji Innowacji Społecznej pt. Gdańska Sieć Partnerstw Lokalnych, Regionalnego Centrum Wolontariatu w Gdańsku pt. Synergia czy projekty społeczne w rewitalizowanych dzielnicach Gdańska, np. Dolne Miasto, Dolny Wrzeszcz, Orunia, Letnica itd.

Warte wyróżnienia jest udział Miasta w finansowanych ze środków EFS międzynarodowych projektach, których liderami są organizacje pozarządowe, a ich rezultatami są modele działań społecznych w Gdańsku i regionie pomorskim:

- ✓ Centrum Edukacji Aktywności Lokalnej „CEAL – nowe spojrzenie na ekonomię społeczną z perspektywy brytyjskich doświadczeń” lider projektu; Gdańska Fundacja Innowacji Społecznej – powstał Model Domu Sąsiedzkiego,
- ✓ Partnerstwo na rzecz ekonomii społecznej w Gdańsku – Gdański Model Ekonomii Społecznej (GMES) lider projektu Towarzystwo im. Św. Brata Alberta, .
- ✓ Wsparcie instytucji ekonomii społecznej na podstawie doświadczeń polsko-szkockich – model wsparcia informacyjnego, szkoleniowego i finansowego organizacji młodzieżowych, lider projektu Stowarzyszenie Morena.

W ramach zakresu aktywizacji osób bezrobotnych w roku 2012 Powiatowy Urząd Pracy realizował 9 projektów wspólnych z organizacjami pozarządowymi (Gdańska Fundacja Przedsiębiorczości, Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Fundacja Gospodarcza Pro Europa).

W roku 2012 Miasto Gdańsk rozpoczęło realizację 3 letniego projektu **My Generation at Work** w ramach programu URBACT II (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) poświęconego zagadnieniu zatrudnialności młodego mieszkańca miasta i przejścia z systemu edukacji na rynek pracy. Projekt prowadzony jest w konsorcjum kilku wydziałów Miasta Gdańska i jednostek i instytucji miejskich z lokalnymi organizacjami pozarządowymi. Projekt w wypracowanych wspólnie założeniach ma podjąć następujące tematy: współpraca biznes – szkoła, doradztwo zawodowe, kreatywna pedagogika (praca z nauczycielami nad innowacyjnymi programami nauczania), wolontariat w aktywizacji osób bezrobotnych, kreatywne spotkania biznesowe dla młodzieży szkolnej. Efektem finalnym mają być opracowania ww. tematów wraz z Lokalnym Planem Działania – dokumentem strategicznym odnoszącym się do zmian systemowych w zakresie kreowania postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży gdańskiej.

Także w formie współpracy finansowej **wsparcie technicznie, szkoleniowo, informacyjnie** organizacji pozarządowych było realizowane w roku 2012. W ramach konkursu wyłoniono 7 ofert z 10, z którymi podpisano umowy na łączną kwotę 60.000 zł. Zrealizowane zadania obejmowały między innymi szkołę liderów NGO, szkolenia dla liderów organizacji młodzieżowych, Mały – Wielki Lider, kompleksowe wsparcie gdańskich organizacji pozarządowych (realizowane wspólnie przez Fundację Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych, Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku oraz Stowarzyszenie Morena), debaty Salonu Młodopolskiego, punkt Eurodesk Gdańsk – Europe Direct Gdańsk czy konferencja Gdańskiego Telefonu Zaufania.

Rozwój wolontariatu – mieszkańcy w UEFA EURO 2012™

Rok 2011 był Międzynarodowym Rokiem Wolontariatu oraz rokiem przygotowań do największego wydarzenia sportowego w historii Gdańska ze znacznym udziałem wolontariuszy – UEFA EURO 2012™. Z tego też powodu w latach 2011 i 2012 zarówno na poziomie krajowym, regionalnym jak i miejskim większą niż we wcześniejszych latach przyłożono uwagę do **promocji** i dyskusji nad zagadnieniem wolontariatu. W Gdańsku w 2011 roku wyjątkowo dwa razy zorganizowano tzw. Galę Wolontariatu oraz **Forum Młodych** (w ramach cyklicznych działań Europejskiego Centrum Solidarności) poświęcone zagadnieniom wolontariatu. W roku 2012 **Galę Wolontariatu** zorganizowało Regionalne Centrum Wolontariatu z Urzędem Miejskim w Gdańsku w budynku Filharmonii Bałtyckiej 29 listopada. Wręczono nagrody w kategoriach wolontariusz roku, koordynator wolontariatu, organizacja wolontariacka, organizacja przyjazna wolontariuszom, wolontariat pracownicy.

Nagrodzeni w Gali Wolontariatu 2012.

W roku 2012 zaplanowano **wsparcie finansowe** rozwoju wolontariatu w wysokości 140.000 zł w formie dotacji. Dofinansowano w tej wysokości realizację 13 projektów. Dotyczyły one głównie **szkoleń** dla wolontariuszy działających na potrzeby własne organizacji takich jak Fundacja Życie i Pasja, Instytut Wspomagania Rozwoju Dziecka, Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej, Związek Harcerstwa Polskiego, Caritas Archidiecezji Gdańskiej, Polski Czerwony Krzyż, Gdańska Fundacja Terapii i Rozwoju, Fundacja Dr Clown czy Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym. Dofinansowane szkolenia miały na celu lepsze

przygotowanie wolontariuszy do ich działań, często bardzo specjalistycznych, oraz zawierały elementy integracyjne. W ramach tego samego konkursu wsparto także prowadzenie **miejskiego centrum wolontariatu** jako miejsca kompleksowo zajmującego się promocją, planowaniem, rozwojem, pośrednictwem, szkoleniami, realizacją projektów itd. W roku 2012 na to zadanie przekazano 70.000 zł. Regionalnemu Centrum Wolontariatu w Gdańsku.

Współpraca finansowa i pozafinansowa w zakresie wolontariatu kontynuowane była także w odniesieniu do przygotowań Miasta Gdańska do Turnieju UEFA EURO 2012™.

W ramach przygotowań do Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012™ Miasto Gdańsk realizowało trzy zakresy działań, w których organizacje pozarządowe są uwzględnione jako współkoordynatorzy, wykonawcy i beneficjenci. Są to projekt **Wolontariat Miast Gospodarzy UEFA EURO 2012™**, zestaw **projektów społecznych** (futbol amatorski, edukacja w zakresie zdrowego trybu życia oraz pozytywnych wzorców kibicowania) oraz **plan zabezpieczenia medycznego Miasta na czas Turnieju**.

Wolontariat Miast Gospodarzy był projektem wspólnym 4 Miast Gospodarzy Turnieju i spółki PL.2012 i zakłada zaangażowanie odpowiedniej liczby wolontariuszy na potrzeby organizacji turnieju z uwzględnieniem zapewnienia dobrego środowiska pracy dla samych wolontariuszy. W roku 2012 ogłoszono konkurs na wsparcie procesu rekrutacji i szkoleń wolontariuszy Gdańska na EURO 2012 oraz na prowadzenie centrum wolontariatu w trakcie Turnieju. Na ten cel przeznaczono 420.000 zł (2 umowy). Konkurs wygrało konsorcjum lokalnych organizacji pozarządowych prowadzone przez Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku.

Jednocześnie w trakcie Turnieju realizowany był Oficjalny Projekt Wolontariatu UEFA EURO 2012™ zarządzany bezpośrednio przez Europejską Unię Związków Piłki Nożnej (UEFA).

W ramach tych dwóch projektów w Gdańsku w trakcie **EURO 2012** zaangażowanych było **1323 wolontariuszy**. Ponad 90% turystów i kibiców piłki nożnej odwiedzających w czerwcu 2012 Gdańsk było zadowolonych z działań wolontariuszy co wskazuje na odpowiednie przygotowanie oraz zaangażowanie.

Także przy organizacji zabezpieczenia medycznego ww. imprezy główną rolę odgrywały gdańskie ratownicze organizacje pozarządowe. Zespoły ratownicze stanowiąc o sile patroli medycznych (wraz z wolontariuszami medycznymi) w dni meczowe, punktów medycznych w Strefie Kibica i najistotniejszych dla Miasta w trakcie Turnieju miejsc.

W ramach przygotowań do ww. Turnieju Biuro Prezydenta Miasta Gdańska ds. Sportu i EURO 2012 realizowało z lokalnymi organizacjami **pozarządowymi projekty społeczne**. Swoje nasilenie projekty te miały w latach 2010 – 2011 a w 2012

większość z nich kończyła funkcjonowanie. Były to turnieje futbolu amatorskiego „Przystanek Euro 2012”, turnieje „Europokolenie”, „Student EURO”, „Euronadzieje”, warsztaty „Jem zdrowo i strzelam gole”, warsztaty kibicowania „Edukacja 2012”, olimpiada wiedzy o bezpieczeństwie „Bezpieczne EURO 2012” itd.

W roku 2012 kontynuowano także projekt pt. **Kibice Razem**, którego celem jest promocja pozytywnych sposobów kibicowania oraz praca z aktywnymi środowiskami kibiców piłki nożnej. Zadanie zlecono w formie konkursu, podpisano jedną umowę na kwotę 192.000,- zł.

Gdańscy wolontariusze programu Wolontariat Miast Gospodarzy UEFA EURO 2012™ podczas podziękowań u Prezydenta i Premiera RP

Zaangażowanie lokalnych organizacji pozarządowych, a poprzez nie samych mieszkańców było szansą zarówno na rozwój organizacyjny jak i podniesienie kompetencji instytucjonalnych i osobistych. Była to inwestycja w rozwój mieszkańców, ich kompetencje i doświadczenie zwiększając szanse na rynku pracy. Jest to pośrednio także inwestycja w rozwój Gdańska poprzez jego mieszkańców. Mieszkańców - jako osoby pracujące, a więc wpływające na rozwój gospodarczy i działające na rzecz społeczności lokalnych, tym samym wpływające na rozwój społeczny.

Angażowanie mieszkańców było także budowaniem odpowiedzialności społecznej. Jest to odpowiedzialność za swoje miasto i otoczenie jednocześnie dające narzędzia do częściowego zarządzania miastem, decydowania o jego charakterze. Jest to także element budowania relacji i współpracy między administracją publiczną a organizacjami społecznymi, a więc mieszkańcami.

Wolontariat Miejski na EURO 2012 był też o tyle specyficznym projektem, iż pozwalał mieszkańcowi być wizytówką Miasta i Mistrzostw. Przez miesiąc Turnieju w miejscach pierwszego kontaktu z kibicem, turystą czy dziennikarzem to właśnie

mieszkaniec - wolontariusz był osobą witającą w Gdańsku i udzielającą niezbędnych informacji o turystyce, transporcie czy samych Mistrzostwach. Od niego więc bezpośrednio zależało jak Gdańsk, Polska, EURO 2012 było odbierane przez gości.

Organizacje pozarządowe, które uczestniczyły w ww. działaniach to między innymi: Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku, Związek Harcerstwa Polskiego, Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej, Polski Czerwony Krzyż, Stowarzyszenie na Rzecz Ratownictwa ADIUTARE, Stowarzyszenie Morena, Fundacja Nasza Przestrzeń, Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa, Gdańska Fundacja Terapii i Rozwoju, Gdańska Organizacja Turystyczna, Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze, Pomorskie Stowarzyszenie Sympatyków Transportu Miejskiego, Kolonia Artystów, Pomorska Fundacja Edukacji i Pracy.

Warto zauważyć, iż sprzęt zakupiony do realizacji zadań podczas Turnieju został przekazany w użytkowanie gdańskim organizacjom pozarządowym. Dodatkowo Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku prowadzi od 2012 nieodpłatną wypożyczalnię sprzętu zakupionego do realizacji projektu Wolontariatu Miejskiego, z której korzystać mogą gdańskie organizacje społeczne (baza sprzętu na stronie www.kiwi.org.pl).

Na podstawie Ustawy o Sporcie w roku 2012 przyznano także dotacje na realizację 251 umów na ogólną kwotę 3.331.652,- zł. Były to zadania realizowane przez stowarzyszenia kultury fizycznej – uczniowskie kluby sportowe w zakresie organizacji i prowadzenia zawodów sportowych (mistrzostwa od poziomu lokalnego do międzynarodowego), imprez sportowo – rekreacyjnych czy szkoleń i zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży. Finansowano także zakup sprzętu sportowego niezbędnego przy realizacji zadań.

Gdańsk jako międzynarodowy ośrodek kultury

W zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego Biuro Prezydenta ds. Kultury przeprowadziło 2 konkursy, których efektem było podpisanie **149 umów na kwotę łączną 4.684.754,90 zł**. W tym 45 umów podpisano w trybie pozakonkursowym (na łączną kwotę 399 254,90). Spośród 97 organizacji pozarządowych, które podpisały umowy, aż 21 to organizacje, które po raz pierwszy podejmują zadania w oparciu o dotacje.

Były to zadania obejmujące cztery główne zakresy:

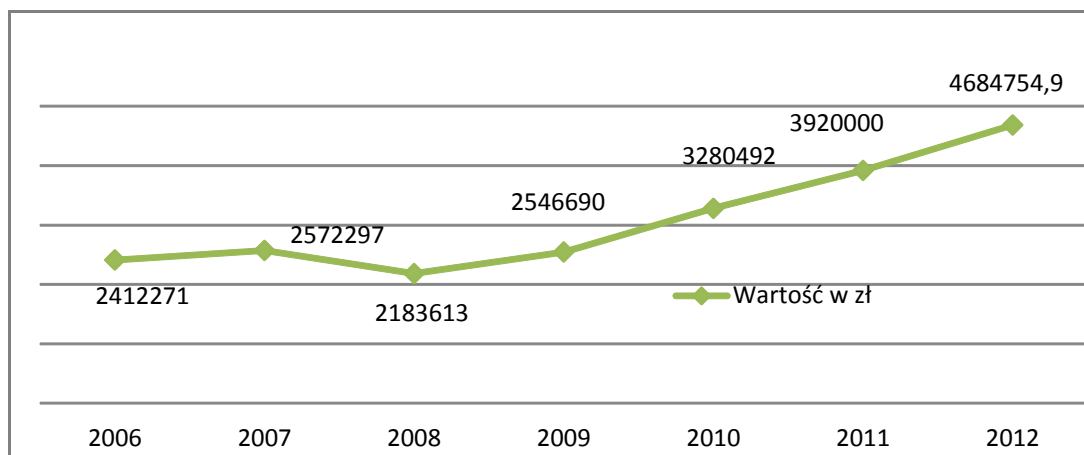
- ✓ realizacja wydarzeń i projektów artystycznych służących podnoszeniu atrakcyjności i poszerzaniu oferty kulturalnej Gdańska,
- ✓ edukacja kulturalna mająca na celu aktywizację społeczności lokalnej oraz rozwijania świadomego uczestnictwa w kulturze,
- ✓ kultywowanie, ochrona oraz popularyzowanie tradycji i dziedzictwa kulturowego,
- ✓ umacnianie poczucia tożsamości regionalnej oraz mniejszości narodowych i etnicznych.

W ramach pierwszego z wymienionych zakresów przeprowadzono między innymi takie projekty jak: Dzieciaki w Warzywniaku – czyli zabawy ze sztuką, Festiwal Szantowy „Szanty pod Żurawiem”, Fabryka Talentów na Dolnym Mieście, Gdańsk czyta dzieciom, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej, Gdański Festiwal Impro – Podaj Wiosło, 10 Gdański DOCFILM Festival, Konferencja „Solidarni, Memory and Identity”.

Aktywizacja społeczności lokalnej i rozwijanie świadomego uczestnictwa w kulturze realizowana była przez: Koncerty dla Gdańszczan, warsztaty pianistyczne, warsztaty skrzypcowe, cykl wystaw sztuki współczesnej w galerii ZPAP'2012, Forum Dialogu Gdański Areopag, Gdański Festiwal Form przestrzennych ROZDROŻA WOLNOŚCI 2012, Alternativa 2010-2012.

Popularyzacja tradycji i dziedzictwa kulturowego realizowana była poprzez między innymi koncerty z cyklu „Gospel w św. Janie”, Wystawa fotografii „U” Sputnik Photos.

W ramach ostatniego z zakresów zrealizowano między innymi Bałtyckie Dni Kultury Żydowskiej, Gdańskie Dni Kultury Etnicznej, Ukraiński Jarmark Młodzieżowy oraz wspierano popularyzację języka i kultury kaszubskiej (kapliczki kaszubskie, sacrum w kulturze kaszubskiej).

Środki przyznane na realizację zadań Miasta Gdańska z zakresu kultury przez podmioty nie zaliczane do sektora finansów publicznych w latach 2006 -2012.

Dodatkowo w trybie zgodnym z ustawą Prawo Zamówień Publicznych zlecono realizację 16 zadań o łącznej wartości 261.457,- zł oraz w ramach komisji zakupu książek dofinansowano - 8 zleceń na kwotę 9.676,40 zł.

Zadania w zakresie kultury realizował także **Instytut Kultury Miejskiej**. Jest to miejska instytucja kultury powstała w roku 2012 z biura koordynującego projekt kandydowania Miasta Gdańska i Gdańskiej Metropolii do tytułu **Europejskiej Stolicy Kultury 2016**. IKM kontynuował rozpoczętą w latach ubiegłych współpracę z organizacjami pozarządowymi. Instytut w ramach swoich działań wspiera promocyjnie działania społeczne w zakresie głównie kultury, nowych mediów, spaw społecznych i realizuje wspólnie z jednostkami sektora pozarządowego projekty. Do najważniejszych z nich w roku 2012 należało:

- ✓ Realizacja projektów wypracowanych z pomorskimi organizacjami pozarządowymi na etapie kandydowania do Europejskiej Stolicy Kultury: Metropolitanka ze Stowarzyszeniem Arteria i Stowarzyszeniem Waga, Instytutem Sztuki Wyspa- Fundacją Wyspa, Fundacją Feminoteka, Fundacją Przestrzeń Kobiet; Bezpieczeństwo Kobiet z Fundacją Inicjatyw Społecznych Się Zrobi!, Stowarzyszeniem NEWW-Polska; Model Wolontariatu Metropolitalnego oraz wolontariatu 50+, konferencja na temat wolontariatu realizowane wraz z Regionalnym Centrum Wolontariatu w Gdańsku oraz Fundacją Inicjatyw Społecznych Się Zrobi!; Gdańska Kultura bez Wykluczeń wraz z Fundacją Integralia.
- ✓ Współpraca z Fundacją Ortus przy Obozie kultury 2.0; z Kolonią Artystów przy Medialabie; z Fundacją Ośrodek Badań i Analiz Społecznych przy Obserwatorium Kultury; Stowarzyszeniem Waga przy projekcie Lokalnie Przewodnicy i Przewodniczki;
- ✓ Projekt *Active Citizens- Aktywna Społeczność* 2. edycja; w tym organizowanym dla pomorskich NGO szkoleniu wzięło udział 88 osób reprezentujących różne

pomorskie NGO - wszyscy uczestnicy przeszli specjalistyczne szkolenie z zakresu z metodologii metody doceniającej; w jego wyniku powstało 14 projektów, z których 4 zrealizowano;

- ✓ Projekt Aktywna Społeczność Krajów Wyszehradzkich – 3., międzynarodowa edycja projektu *Active Citizens- Aktywna Społeczność*; w roku 2012 opracowano i przeprowadzono promocję i rekrutację drugiej edycji projektu; pozyskano nowe pomorskie organizacje partnerskie;
- ✓ Projekt *Akademia Active Citizens-* wynikająca z ewaluacji kontynuacja projektu Aktywna Społeczność; w roku 2012 opracowano i przeprowadzono promocję i rekrutację projektu obejmującego 8 specjalistycznych dwudniowych szkoleń, pozyskano nowe pomorskie organizacje partnerskie;
- ✓ W 2012 roku rozpoczęto przygotowania do międzynarodowego forum organizacji Just For Future, które odbyło się w marcu 2013 r. w Gdańsku, przy którym współpracowały organizacje skupione w sieci organizacji pozarządowych Fundacji Anny Lindh m.in. Fundacja Rewers;
- ✓ Szkolenia: z pisania grantów, pisania i rozliczania projektów dla kilkudziesięciu gdańskich NGO; z projektowania uniwersalnego oraz obsługi klienta z niepełnosprawnością dla kilkunastu gdańskich NGO.

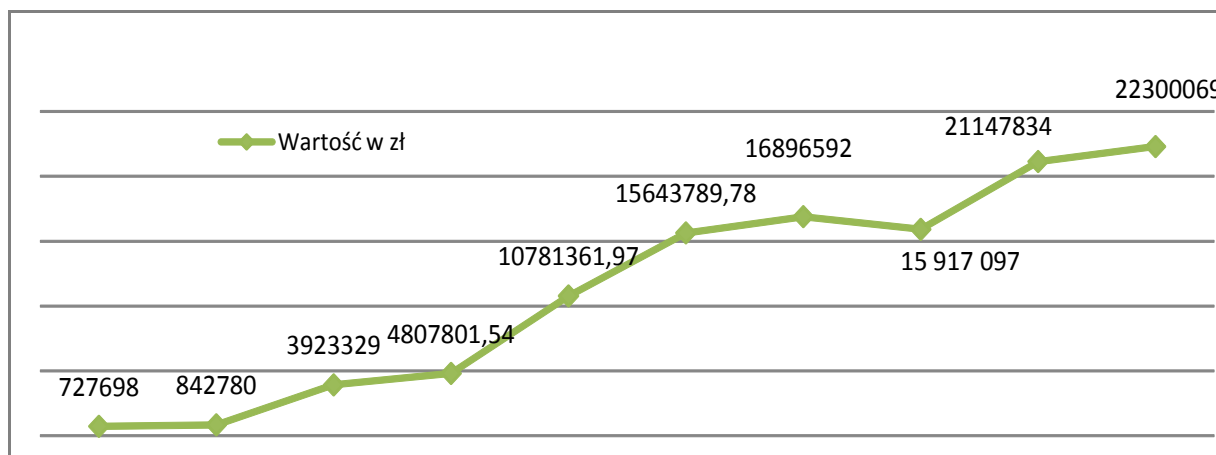
Rozwój systemu wsparcia mieszkańców

W roku 2012 w zakresie rozwoju systemu wsparcia mieszkańca uwzględnione zostały działania w sferach pomocy społecznej, działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, profilaktyki i promocji zdrowia, edukacji, kształcenia ustawicznego, wspierania działalności naukowej z udziałem dzieci i młodzieży szkolnej oraz wsparcie wypoczynku dzieci i młodzieży.

Konkursy w zakresie dwóch pierwszych zadań Programu Współpracy: pomocy społecznej (w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób) oraz działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przeprowadził Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku.

W ramach 8 otwartych konkursów ogłoszonych w 2012 r. złożono 177 ofert, z których do realizacji wybrano 140 (108 w formie wsparcia i 32 powierzenia). W tej liczbie znajduje się także 32 zadania, które są realizowane w okresie dłuższym niż rok 2012 (umowy wieloletnie) oraz 13 dotacji przyznanych w trybie pozakonkursowym.

Ogólna wartość środków przeznaczonych na dofinansowanie zadań w zakresie **pomocy społecznej** w roku 2012 rok to 22.300.069 zł. (w tym w trybie zamówień publicznych 1.209.868 zł.)

Środki przyznane na realizację zadań Miasta Gdańska z zakresu pomocy społecznej przez podmioty nie zaliczane do sektora finansów publicznych w latach 2003 -2012.

Zadania w zakresie pomocy społecznej były kontynuacją działań z lat poprzednich i obejmowały szerokie spektrum działań. W roku 2012 były to:

- poradnictwo pedagogiczno –psychologiczne,
- poradnia rodzinna,

- przeciwdziałanie osamotnieniu i marginalizacji osób starszych,
- aktywizacja seniorów,
- spotkania integracyjne,
- zabezpieczenie miejsc noclegowych – schroniska wraz z wyżywieniem dla najuboższych i bezdomnych,
- zapewnienie schronienia dla samotnych matek z dziećmi i kobiet w ciąży,
- prowadzenie placówki socjalizacyjnej dla dzieci,
- prowadzenie placówki całodobowej typu rodzinnego,
- prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej,
- zapewnienie asystenta osób niepełnosprawnych,
- prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z niepełno sprawnościami,
- prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej,
- działania wspierające osoby bezdomne, ubogie i inne potrzebujące pomocy społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przeprowadził także konkurs na zadania w zakresie **działalność na rzecz osób niepełnosprawnych**. Dofinansowano łącznie 28 projektów na łączną kwotę 499.825,- zł. Finansowane zadania wspierały wszelkie formy aktywności osób z różnymi formami niepełnosprawności, od zajęć rehabilitacyjnych, sportowych, rekreacyjnych, turystycznych i artystycznych, po integracyjne, usamodzielniające oraz ogólną pomoc psychosomatyczną. Zadania w tym zakresie były wspierane finansowo głównie w ramach środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Dodatkowo gdański MOPR kontynuował realizację projektu "Systematycznie do celu" finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, skierowanego m.in. do osób niepełnosprawnych, bezdomnych, uzależnionych od alkoholu, rodzin niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz młodzieży. W jego ramach razem z organizacjami pozarządowymi zrealizowano 13 szkoleń zawodowych, spotkanie edukacyjno – kulturalne, 3 wyjazdy studyjne, debatę nt zdrowia psychicznego oraz jeden festyn rodzinny.

W zakresie **ochrony i promocji zdrowia** podpisano 9 umów na łączną kwotę 61.220 zł. Zadania dotyczyły dwóch elementów. Pierwszy to profilaktyka AIDS skierowane do dzieci i młodzieży oraz działania wspierające funkcjonowanie osób żyjących z HIV, chorych na AIDS i ich bliskich (6 umów na 51.220,- zł). Drugi element to działania profilaktyki bezpośredniej: 3 kampanie informacyjno – edukacyjne w zakresie zdrowego stylu życia.

Z kolei działania skierowane na realizację Programu **Przeciwdziałania Narkomanii** realizowane były na podstawie 20 umów na łączną kwotę 437.422 zł. Zadania przeprowadzone obejmowały dwa podstawowe zakresy: działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania narkomanii skierowane do dzieci, młodzieży i ich rodzin, oraz szkolenia z zakresu przeciwdziałania narkomanii dla różnych grup zawodowych stykających się z problemem narkomanii. W ich ramach przeprowadzono między innymi kampanię informacyjno – edukacyjną „Narkotyki.info.pl”, mobilną poradnię

młodzieżową „Kontakt Bus”, spotkania informacyjne z rodzicami, streetworking podczas EURO 2012. Dofinansowano także szkolenia dla kuratorów sądowych w zakresie leczenia, terapii i redukcji szkód wśród osób uzależnionych od narkotyków.

W zakresie **przeciwdziałania alkoholizmowi** dofinansowano 49 zadań na łączną kwotę, 805.000,- zł. Były to zadania obejmujące: wsparcie działań Centrum Integracji Społecznej, wsparcie działalności klubów abstynenta, działalność noclegowni niskoprogowej, wsparcie rodziców dzieci z nałogiem alkoholowym, prowadzenie punktów informacyjno – konsultacyjnych, projekty przeciwdziałania przemocy oraz cały wachlarz miękkich działań profilaktycznych (kluby, świetlice, itp.) oraz działań tzw. alternatywnych (sport, rekreacja, taniec, teatr itp.).

Kontynuowano umowę wieloletnią na prowadzenie pogotowia socjalnego. W roku 2012 zaplanowano dofinansowanie w wysokości 725.000,- zł, jednak w trakcie roku zwiększono poziom wsparcia o dodatkowe 105.000,- zł. Zwiększenie to wynikało ze zwiększonego zapotrzebowania na usługi pogotowia w związku z Turniejem EURO 2012.

Dodatkowo w trybie pozakonkursowym dofinansowano 12 projektów na łączną kwotę 65.000,- zł

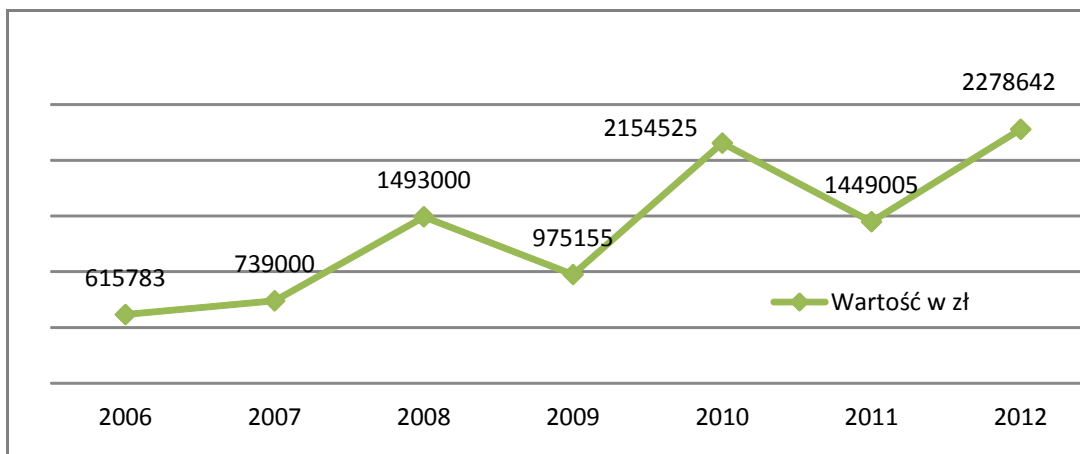
W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych MOPR dofinansował także 3 projekty na kwotę łączną 80.000,- na dodatkowe zdania profilaktyczne prowadzone w placówkach wsparcia dziennego i świetlicach profilaktycznych. Dotację przyznano w trybie otwartego konkursu.

Ze środków MOPR i GPPiRPA dofinansowano także X Festiwal Twórczości Osób Niepełnosprawnych „Pozapozy”.

Zaangażowanie dzieci i młodzieży w działania alternatywne dla zachowań ryzykownych – projekt Fundacji Pomóż Sobie i Innym

W ramach działań bieżących Gdańskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień jednostka przeprowadziła dla i z organizacjami pozarządowymi 22 szkolenia, konferencje, superwizje. Szkolenia dotyczyły szeroko rozumianej profilaktyki dla trenerów sportowych, nauczycieli W-F, wychowawców m.in. placówek opiekuńczych oraz rodziców.

Środki przyznane na realizację zadań Miasta Gdańska z zakresu ochrony, promocji zdrowia i zapobiegania alkoholizmowi i narkomanii przez podmioty nie zaliczane do sektora finansów publicznych w latach 2006 -2012.

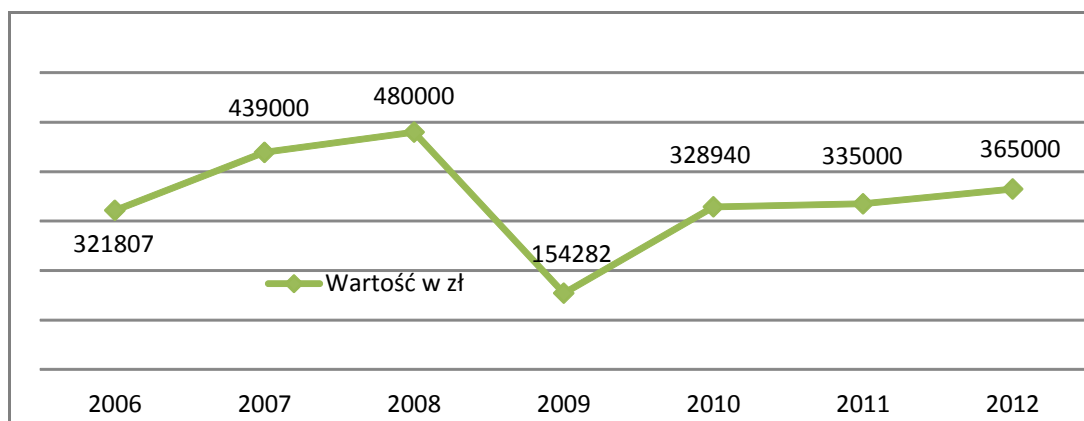
W roku 2012 wspierano także organizację **wypoczynku dzieci i młodzieży**. Na zaplanowane 200.000 zł, otrzymano 59 ofert. Dofinansowano realizację 31 projektów i rozdysponowano całą zaplanowaną kwotę. Były to kolonie, półkolonie, obozy sportowe (sztuki walki, żeglarskie, piłka nożna, ogólnorozwojowe), obozy artystyczne i językowe, turystyczno – krajoznawcze, ekologiczne, żeglarskie oraz obozy i spotkania harcerskie.

W analizowanym roku kontynuowano także wsparcie w zakresie **edukacji**. Kontynuowano trzyletnią umowę (do 30.06.2013 r.) - w ramach konkursu przeprowadzonego przez Wydział Edukacji z Gdańską Fundacją Oświatową na zadanie „Monitorowanie Jakości Edukacji Gdańskie Lwy”. Na jego realizację przekazano kwotę 180.000 zł.

Uzupełnieniem powyższego zadania był konkurs na projekty w zakresie **wspierania działalności naukowej z udziałem dzieci i młodzieży szkolnej**, w szczególności uczniów uzdolnionych. Dofinansowano jedno zadanie tj. wyjazdowe warsztaty mistrzowskie dla laureatów Monitorowania Jakości Edukacji "Gdańskie Lwy". Kwota wsparcia finansowego to 35.000 zł.

W trybie prawa zamówień publicznych zlecono także projekt Edukacji Morskiej uczniów szkół gdańskich (3265 uczestników) realizowany wspólnie z Fundacją Gdańską. Miasto partycypowało w kosztach szkoleń w kwocie 300.000 zł.

Dodatkowo ogłoszono ogólny konkurs dla organizacji pozarządowych w zakresie **edukacji, oświaty i wychowania**. Złożono 49 ofert z których na łączną kwotę 100.000,- zł dofinansowano 21 projektów. Obejmowały one szeroki zakres od zajęć edukacyjno – rekreacyjnych, wycieczek edukacyjnych, konkursów wiedzy, działania z zakresu rozwijania talentów, zajęć wyrównawczych dla dzieci rodzin dysfunkcyjnych, dzielnicowych spacerów edukacyjnych do warsztatów fotograficznych i zajęć artystycznych.

Środki przyznane na realizację zadań Miasta Gdańska z zakresu edukacji przez podmioty nie zaliczane do sektora finansów publicznych w latach 2006 -2012.

W analizowanym roku przeprowadzono także konkurs na zadania z zakresu **kształcenia ustawicznego** mającego na celu zapobieganie wykluczenia społecznego osób starszych - prowadzenie zajęć aktywizujących dla seniorów. Złożono 31 ofert, z których dofinansowano 10 zadań na łączną kwotę 50.000,- zł. obejmujących zadania aktywizacji i edukacji osób starszych ze szczególnym uwzględnieniem nauki obsługi komputera czy Internetu, zajęć plastycznych, zajęć podnoszących sprawność fizyczną i intelektualną.

Od 2007 roku funkcjonuje przy Prezydencie Miasta Gdańska doradca Gdańska Rada Seniorów a od końca 2011 powołany został Pełnomocnik Prezydenta Miasta Gdańska ds. Seniorów. Oba te ciała w 2012 przeprowadziły wspólnie cykl spotkań z senioralnymi organizacjami pozarządowymi, nieformalnymi klubami seniorów oraz związkami kombatanckimi. Poświęcone były one głównie zagadnieniom lepszej komunikacji i wzajemnego przekazywania informacji o działaniach skierowanych do osób starszych.

Podsumowanie

Współpraca finansowa opierała się na konkursowej formie zlecenia zadań publicznych zgodnie z Ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. **Konkursy na dofinansowanie zadań** prowadzone były przez tematycznie właściwe wydziały Urzędu Miejskiego (Wydział Spraw Społecznych, Wydział Edukacji, Wydział Środowiska, Wydział Polityki Gospodarczej, Wydział Urbanistyki, Architektury i Ochrony Zabytków, Biuro Prezydenta ds. Kultury, Biuro Prezydenta ds. Sportu i EURO 2012) oraz jednostki miejskie (Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku).

W roku 2012 zorganizowano w sumie 15 otwartych konkursów ofert.

Wyboru ofert projektów do dofinansowania w ramach Programu Współpracy dokonywały Komisje Konkursowe ds. oceny projektów w odpowiednim zakresie tematycznym. W skład każdej z komisji wchodziło czterech przedstawicieli Miasta Gdańska i trzech przedstawicieli organizacji pozarządowych. Od 2013 w skład komisji będzie wchodziło po czterech przedstawicieli Prezydenta i czterech organizacji pozarządowych wybranych podczas dorocznego plenarnego spotkania gdańskich organizacji pozarządowych.

Wybrane przez Komisję oferty przedstawiane były Prezydentowi Miasta Gdańska jako rekomendowane do dofinansowania. Ostateczną decyzję podejmował Prezydent.

W roku 2012 z budżetu Miasta Gdańska w drodze otwartych konkursów ofert, w trybie Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie zlecono organizacjom **650 zadań** na łączną kwotę dofinansowania **32.569.510,90 zł (w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gdańska – 70,72 zł)**. Kwota ta stanowi **1,10 %** zrealizowanych wydatków Miasta (2.970.739.641 zł). Pomniejszając wydatki o wartość inwestycji (1.180.101.747 zł), łączna kwota dofinansowania stanowi **1,82 %** pozostałych wydatków Miasta, poniesionych w 2012 roku.

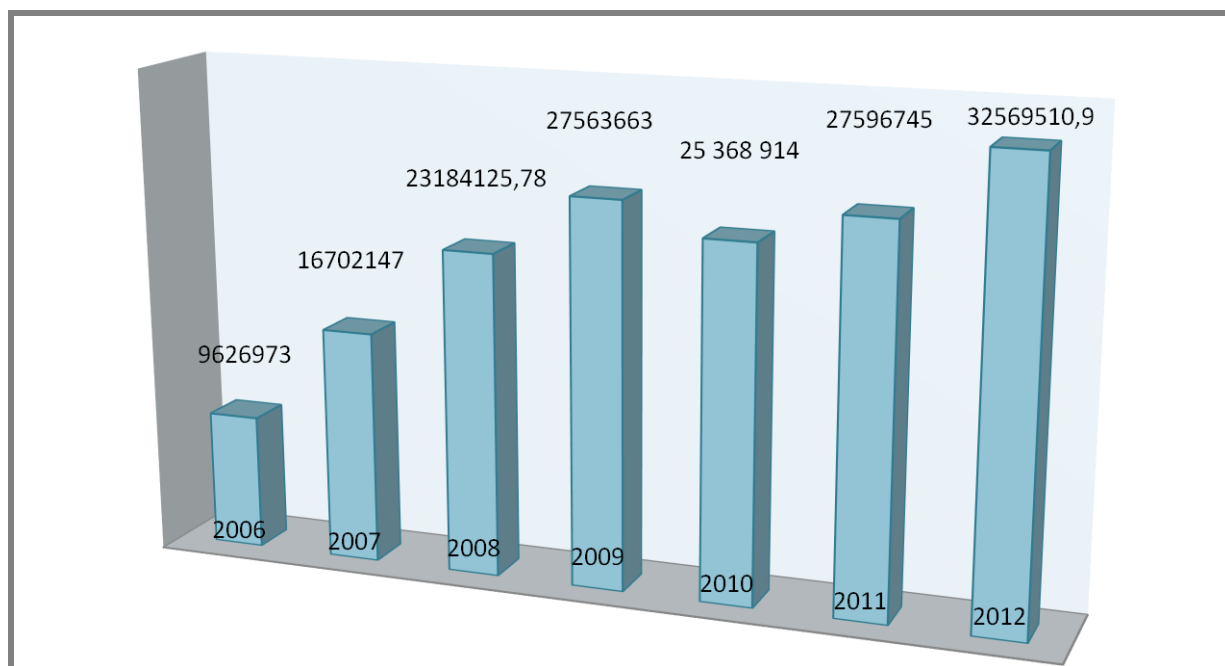
Konkursy i oferty do nich zgłaszane odnosiły się do następujących zakresów tematycznych ustalonych w Programie Współpracy:

1. Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób – 177 projektów na 22.300.069 zł;
2. Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych - 28 projektów na 499.825 zł;
3. Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym - 94 projekty na 2.278.642,- zł;

4. Ochrona i promocja zdrowia - 9 projektów na 61.220 zł.;
5. Współpraca ze środowiskiem kibiców oraz promowanie pozytywnych wzorców kibicowania - 1 projekt na 192.000 zł;
6. Wspieranie przedsięwzięć związanych z utworzeniem placów zabaw dla dzieci - 10 projektów na 500.000 zł ;
7. Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego - 149 projektów na 4.684.754,90 zł;
8. Wspieranie działalności naukowej z udziałem dzieci i młodzieży szkolnej, w szczególności uczniów uzdolnionych - 1 projekt na 35.000 zł;
9. Edukacja, oświata i wychowanie - 21 projektów na 100.000 zł;
10. Wypoczynek dzieci i młodzieży - 59 projektów na 200.000 zł;
11. Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego - 12 projektów na 200.000 zł;
12. Promocja zatrudnienia i aktywizacja lokalnego rynku pracy - 3 projekty na 165.000 zł;
13. Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości - 1 projektów na 150.000 zł;
14. Kształcenie ustawiczne na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu osób starszych - 10 projektów na 50.000 zł;
15. Ochrona wolności, praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji - 9 projekty na 20.000 zł;
16. Promocja i organizacja wolontariatu - 15 projektów na 560.000 zł;
17. Działalność wspomagająca technicznie, szkoleniowo, informacyjnie organizacje - 7 projektów na 60.000 zł;
18. Wspieranie rozwoju społeczności lokalnej - 31 projektów na 273.000 zł;
19. Wspieranie inicjatyw lokalnych w zakresie tworzenia i utrzymania terenów zieleni z udziałem mieszkańców - 12 projektów na 200.000 zł;
20. Pozostała działalność - Gala im. Lecha Bądkowskiego 1 projekt na 40.000 zł;

W latach poprzednich wartość środków przekazanych na dofinansowanie zadań publicznych w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych wyglądała następująco:

2011 r. - 27 596 745,- zł
2010 r. - 25 368 914,- zł
2009 r. - 27 563 663,- zł
2008 r. - 23 184 125,78 zł
2007 r. - 16 702 147,- zł
2006 r. - 9 626 973,- zł

Wartość środków przekazanych (w zł.) na dofinansowanie zadań publicznych w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych w Mieście Gdańsk w latach 2006 – 2012

Od roku 2010, zgodnie z zapisami znowelizowanej Ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, funkcjonuje także **pozakonkursowa forma dofinansowywania** zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe. Zgodnie z art. 19a wspomnianej Ustawy z pominięciem otwartego konkursu ofert mogą być współfinansowane projekty, których wysokość wnioskowanego dofinansowania lub finansowania nie przekracza kwoty 10.000 zł, a termin realizacji zadania nie będzie dłuższy niż 90 dni.

W tej formie w roku 2012 dofinansowano z budżetu Wydziału Polityki Społecznej 29 zadań na łączną kwotę 155.334,- zł. Biuro Prezydenta ds. Kultury podpisało w tym trybie 45 umów na łączną kwotę 399 254,90 zł. Dodatkowo Gdański MOPR przyznał w tym trybie 13 dotacji na łączną kwotę 96.875 zł.

Część z dofinansowywanych przez Miasto Gdańsk projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe poddawane jest **kontroli** na miejscu realizacji zadania, a wszystkie sprawdzane są oparciu o sprawozdanie z realizacji zadania pod kątem zgodności realizacji z umową oraz prawidłowości rozliczeń finansowych. W roku 2012 przeprowadzono 51 kontroli na miejscu realizacji przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Wydział Polityki Społecznej, Wydział Polityki Gospodarczej, Wydział Programów Rozwojowych, Biuro Prezydenta ds. Kultury.

W roku 2012 rozwiązano 4 umowy z przyczyn zależnych od realizatora: WPS-1, MOPR-1, BPK-2.

Także Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dokonała w roku 2012 wizytacji 43 programów profilaktycznych realizowanych w 27 organizacjach

pozarządowych. Analizie poddano: zgodność prowadzenia zajęć z ustalonym harmonogramem, sposób dokumentowania zajęć, kwalifikacje realizatorów programu, sposoby ewaluacji realizowanych programów profilaktycznych, przeprowadzanie Pre-testu i Post-testu, kryteria i sposób naboru uczestników do poszczególnych zajęć. Wyniki tych działań mają być wskazówką do planowania działań w latach następnych.

Zadania realizowane przez organizacje pozarządowe były dofinansowywane także w **innych trybach** niż określony w Ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

- Na podstawie Ustawy o Sporcie w roku 2012 przyznano dotacje na realizację 251 umów na ogólną kwotę 3.331.652,- zł
- MOPR na podstawie Prawo Zamówień Publicznych zlecił realizację 2 projektów na kwotę 1.112.993,- zł
- Wydział Edukacji na podstawie Prawo Zamówień Publicznych realizowano „Program Edukacji Morskiej” - 300 000 zł.
- Na mocy Ustawy o Systemie Oświaty wiele organizacji pozarządowych realizuje zadania edukacji dzieci i młodzieży, prowadząc szkoły niepubliczne subwencjonowane z budżetu państwa i palcówki oświatowe dofinansowywane z budżetu miasta.
- W formie dotacji podmiotowej w wysokości 157.000 zł wsparto działalności Gdańskiej Spółdzielni Socjalnej.
- Powiatowy Urząd Pracy w Gdańsku na podstawie PZP podpisał 3 umowy na kwotę 165.000 zł na prowadzenie Klubów Pracy oraz 2 zlecenia na prowadzenie szkoleń dla osób bezrobotnych na kwotę 508.237,47 zł.

Oznacza to, że na współpracę finansową z organizacjami Pozarządowymi (bez subwencji oświatowej) wydatkowano z budżetu Miasta Gdańska łącznie kwotę **38.144.393,37 zł (w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gdańska – 82,83 zł)**. Kwota ta stanowi **1,28 %** zrealizowanych wydatków Miasta. Pomniejszając wydatki o wartość inwestycji, łączna kwota dofinansowania stanowi **2,13 %** pozostałych wydatków Miasta, poniesionych w 2012 roku.

Program Współpracy, podobnie jak w latach poprzednich, charakteryzuje się dużą różnorodnością zadań dofinansowanych ze środków Miasta Gdańska. Zauważyć można rozwój w zakresie jakości i poziomów współpracy pozafinansowej.

Tak jak w latach poprzednich największe środki finansowe zostały skierowane na cztery zakresy współpracy: pomoc społeczna, kultura, sport oraz profilaktyka uzależnień.

Duża różnorodność zadań ma swoje odbicie w dużej liczbie jednostek miejskich realizujących konkursy, co ma kolejny rok z rzędu wpływ na niejednorodną w sektorze społecznym percepcję partnera publicznego jakim jest Miasto. W szczególności dotyczy to zlecenia zadań w trybie Ustawy o Sporcie, która to ustawa dopuściła

ustanowienie przez JST odrębnego trybu zlecania zadań z zakresu sportu. Rada Miasta Gdańska Uchwałą nr V/28/10 z dnia 23 grudnia 2010 określiła warunki i tryb wspierania finansowego rozwoju sportu na terenie.

Coraz większy udział w środkach przekazywanych organizacjom pozarządowych mają inne tryby niż otwarty konkurs ofert.

Kolonie letnie – projekt Katolickiego Stowarzyszenia Sportowego „Przymierze”

Wydział Polityki Społecznej przeprowadził też na koniec 2012 roku badania kondycji trzeciego sektora w Gdańsku. Przeprowadzono serię prawie 200 wywiadów bezpośrednich z przedstawicielami gdańskich organizacji pozarządowych opierając się na ankiecie Stowarzyszenia Klon/Jawor. Analiza kontynuowana była w 2013 r.

Wstępne **wnioski** z przeprowadzonego **badania kondycji III sektora** w Gdańsku:

1. Większość organizacji korzysta z lokali pochodzących z zasobów Miasta. Niektóre prowadzą działalność w lokalach prywatnych, nieliczne dysponują budynkami dzierżawionymi od Miasta.
2. Najwięcej ankietowanych organizacji działa w obszarach: edukacja i wychowanie, sport turystyka, rekreacja hobby, kultura i sztuka oraz usługi socjalne, pomoc społeczna. Organizacje deklarowały zróżnicowaną ilość zrealizowanych projektów w okresie dwóch lat – od 1 do kilkudziesięciu.
3. Najwięcej działań skierowanych było do odbiorców: dzieci i młodzież, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym i osoby ubogie, osoby starsze.
4. Wskazane w ankietach odczuwalne przez organizacje problemy były dość zróżnicowane (problemy bardziej odczuwalne przez organizacje o niższych przychodach dotacyjnych)), jednak często pojawiało się wskazanie trudności w

zdobywaniu funduszy lub sprzętu niezbędnego do prowadzenia działań oraz trudności w utrzymaniu dobrego personelu. Niepokojący jest fakt wskazań organizacji na „znużenie liderów organizacji, wypalenie osób zaangażowanych w jej prace”.

5. Ocena współpracy z administracją samorządową była wprost uzależniona od wysokości dotacji jakie otrzymuje organizacja, tj. im większe środki płyną z Miasta, tym lepiej jest oceniana współpraca. W pojedynczych przypadkach zaledwie jedno negatywne zdarzenie finansowe (odmowa przyznania dotacji) silnie wpłynęło na negatywną ocenę współpracy.
6. Organizacje wskazywały zwykle kilka źródeł finansowania swej działalności.
7. Organizacje wskazywały przeciętne zainteresowanie prowadzeniem działalności gospodarczej oraz aplikowaniem o fundusze unijne. Wymieniane przyczyny to m.in. brak czasu, skomplikowana procedura, brak pomysłów oraz ograniczenia prawno-organizacyjne. Z drugiej strony deklarowana wiedza o środkach pochodzących z Unii Europejskiej była wysoka (wystarczająca).
8. Większość organizacji deklarowała współpracę z wolontariuszami.
9. Większość organizacji oceniała posiadane zasoby rzeczowe jako wystarczające, a jeżeli nie to wskazywano braki w zakresie sprzętu komputerowego, innej elektroniki oraz braki lokalowe.
10. Większość organizacji podchodzi do realizacji zadań publicznych z perspektywy niższego szczebla, własnych partykularnych interesów.

Wnioski - rekomendacje

Niniejsze sprawozdanie po raz drugi zostało przedstawione w formule **powiązania realizowanych działań z zakładanymi celami** Programu Współpracy i pokazania, które z tych działań jakie cele wzmacniają. Najważniejszą rekomendacją wynikającą z tak przygotowanego sprawozdania, podobnie jak w roku poprzednim, byłoby zwrócenie uwagi przy tworzeniu kolejnych programów na formułowanie i stawianie celów spójnych z nowymi Programami Operacyjnymi realizującymi Strategię Rozwoju Gdańska.

W przygotowaniu programu współpracy na rok 2014 dodatkowo należałoby zwrócić uwagę na powiązanie priorytetowych obszarów, na podstawie których ogłaszane są konkursy na dofinansowanie zadań publicznych tak, by odnosiły się bezpośrednio do ustalonych w Programie Współpracy celów szczegółowych. Rozwiązaniem może być również określenie celów szczegółowych w jednym typie: albo tematycznych albo horyzontalnych, albo bardzo szczegółowy albo ogólny. Pozwoli to, bardziej jednoznacznie określić jakie zdania realizują poszczególne cele szczegółowe Programu.

Część zadań o charakterze horyzontalnym może realizować więcej niż jeden cel. Mając na uwadze jednak możliwość lepszej analizy skuteczności Programu Współpracy jako elementu polityki społecznej Miasta Gdańska należałoby dążyć do bardziej wyrazistego **powiązania celu głównego z celami szczegółowymi i priorytetowymi obszarami** – zakresami współpracy finansowej.

Większość **zadań** zleczanych w ramach Programu Współpracy ma charakter **horyzontalny** i pozwala na realizację szerokiego zakresu działań. Pozwala też na realizację tego samego projektu w ramach kilku priorytetów. Powoduje to, że ciężko jest określić dokładnie wartość środków przeznaczonych na realizację konkretnego typu zadania. Np. zajęcia sportowe dla dzieci mogą być finansowane zarówno w ramach wypoczynku i rekreacji, sportu, profilaktyki uzależnień itp. Z drugiej strony daje to więcej możliwości realizacji tego samego typu projektów ze środków przeznaczonych na różne priorytety. Rekomendacją ułatwiającą zrozumienie i lepsze wykorzystanie środków mógłby być budżet macierzowy (pokazujący relacje priorytetu jako źródła finansowania do konkretnych zadań) lub zadaniowy (łączy różne budżety do jednego zadania).

Możliwość realizacji jednego zadania w ramach różnych celów szczegółowych i różnych priorytetów może sugerować aby **Program Współpracy został tylko**

dokumentem operacyjnym. Strategia i cele współpracy określone byłyby w dokumencie nadrzędnym, np. Wieloletni Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi. Roczny Program Współpracy byłby tylko precyzyjnym narzędziem realizacji polityki.

Kontynuując wątek zbieżności zapisów dokumentów planowych należy wyraźnie rozróżnić **sprawozdawczość, monitoring i auto-ewaluację** realizacji Programów Współpracy – rocznych i wieloletnich (zakres, cel, odpowiedzialności, terminy). Za rok 2012 przewidziane było jako element uzupełniający przeprowadzenie auto-ewaluacji Programu Współpracy w zakresie poziomu satysfakcji ze wzajemnej współpracy. Przeprowadzono jedno spotkanie auto-ewaluacyjne, w którym uczestniczyli przedstawiciele GROPO i reprezentanci komórek i jednostek organizacyjnych Miasta zlecających zadania organizacjom pozarządowym. Ogólnie jakość współpracy została oceniona jako zadowalająca. Jako kluczowe czynniki wpływającymi na ocenę jakości współpracy wskazywano wzajemną komunikację, dotrzymywanie terminów i informowanie o podejmowanych działaniach. Partnerzy społeczni wskazywali również na potrzebę przygotowania odrębnej uchwały dotyczącej konsultowania aktów prawnych z Organizacjami Pozarządowymi.

Wprowadzenie od 2011 roku odrębnego trybu zlecania zadań z zakresu sportu spowodowało, że zadania te przestały być widoczne na poziomie rocznego Programu Współpracy, co fałszuje obraz i stwarza złudzenie, że Miasto Gdańsk nie współpracuje z organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwoju sportu, a ponadto sugeruje, że organizacje sportowe przestały być organizacjami pozarządowymi, w rozumieniu Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, co nie jest zgodne ze stanem prawnym. Należałoby rozważyć, czy nie powrócić do **jednakowego dla wszystkich zadań trybu ich zlecania organizacjom pozarządowym.**

Duże zróżnicowanie w zakresach, trybach zlecania zadań organizacjom oraz w formach realizowanej współpracy powoduje, iż większego wzmocnienia wymaga **współpraca pomiędzy wydziałami i jednostkami** miejskimi w zakresie relacji z organizacjami pozarządowymi. Powinno się też zwrócić większą uwagę na pełny przepływ informacji oraz wzmocnienie roli Wydziału Polityki Społecznej jako koordynatora współpracy.

Wartym zauważenia jest duże **zaangażowanie mieszkańców i organizacji pozarządowych** w realizację zadań związanych z Turniejem **UEFA EURO 2012™**. Sukces tego wydarzenia jest też sukcesem lokalnej społeczności. Rekomendacją jest więc dalsze powiększanie roli mieszkańców i organizacji pozarządowych jako równoprawnych i profesjonalnych realizatorów kluczowych dla Miasta projektów.

Gdańskie organizacje pozarządowe zgłaszają potrzebę utworzenia funduszu pożyczkowego oraz wypracowania zasad dofinansowania wkładu własnego NGO w

projektach przez nie realizowanych ze środków spoza budżetu miejskiego. Jak do tej pory jedynie w ramach konkursów organizowanych przez Biuro Prezydenta ds. Kultury jest konkurs na dofinansowanie wkładów własnych. Ponadto organizacje podnoszą kwestię wyodrębnienia z ogólnego konkursu ofert przedsięwzięć cyklicznych i tych o szczególnej randze oraz powstania Centrum Wsparcia Organizacji Pozarządowych.